

STUK TER KENNISNAME ALGEMEEN BESTUUR

ONDERWERP

Nationaal Groeifonds DEX-technologie ten behoeve van medicijn- en PFAS-verwijdering AWZI Lelystad

PORTEFEUILLEHOUDER

J. Caris

Het Algemeen Bestuur neemt kennis van

de besluiten van het college van Dijkgraaf en Heemraden om:

1. de realisatie van de DEX-filter-technologie binnen fase 1 van het Nationaal Groeifonds niet voort te zetten, maar in 2026 wel de pilot af te ronden die buiten het Nationaal Groeifonds valt.
2. door te gaan met het realiseren van een vierde trap om microverontreinigingen te verwijderen bij de hotspot AWZI Lelystad.

Toelichting

Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 23 november 2022 besloten twee projecten in te dienen voor cofinanciering door het Nationaal Groeifonds. Voor de periode 2021-2026 is er vanuit het Nationaal Groeifonds geld beschikbaar voor projecten op het gebied van: kennisontwikkeling, onderzoek en ontwikkeling, innovatie en infrastructuur. Het doel van het Groeifonds is om met projecten de economische groei en de toekomstige welvaart te vergroten. Voor Waterschap Zuiderzeeland biedt het Groeifonds de mogelijkheid om te participeren in een hoogwaardig kennis- en samenwerkingsnetwerk. Ook biedt het de mogelijkheid tot versnelde implementatie van (op termijn) noodzakelijke maatregelen in onze primaire processen tegen lagere kosten. De projecten die door het waterschap zijn ingediend, zijn:

- a. Het toepassen van DEX-filtertechnologie om medicijnresten en PFAS te verwijderen uit het water van de AWZI Lelystad. Dit wordt ook wel 'de vierde trap' genoemd omdat er voor het filteren met het absorptiemiddel een filter voor nabehandeling van het effluent gebouwd moet worden. Het was de verwachting dat de helft van het effluent behandeld zou kunnen worden met een investering van 5 miljoen euro inclusief de bijdrage van 40% vanuit het Nationaal Groeifonds.
- b. Biophree: een techniek waarmee fosfaat zoveel mogelijk uit het rioolwater gezuiverd kan worden. Hiervoor is in 2024 een pilot gehouden bij de AWZI Dronten. Na een succesvolle pilot is dit project inmiddels overgedragen aan Waterschap Rijn en IJssel, zoals aan u gemeld in de Bestuursrapportage 2025 (besluitvormende AB-vergadering, 28 oktober 2025).

Pilot

Voor het DEX-filter loopt een pilot met financiering buiten het Nationaal Groeifonds, samen met een aantal andere waterschappen. Deze pilot wordt in 2026 afgerond. Uit de pilotresultaten blijkt inmiddels dat deze techniek te veel risico's kent om succesvol full-scale te kunnen realiseren, binnen de kaders en termijnen van het Nationaal Groeifonds fase 1. En een succesvolle pilot is door het Algemeen Bestuur als voorwaarde gesteld voor een investeringsbesluit. Het college van Dijkgraaf en Heemraden onderzoekt alternatieve mogelijkheden om binnen, en buiten het Nationaal Groeifonds, een vierde trap te realiseren bij de AWZI Lelystad. Hiervoor kunt u op termijn een voorstel tegemoet zien.

Alternatief

Het volledig stoppen met het ontwikkelen van een vierde trap voor de AWZI Lelystad wordt door het college van Dijkgraaf en Heemraden niet als een optie gezien. De AWZI Lelystad is namelijk een hotspot voor microverontreinigingen in het water en het waterschap heeft een zorgplicht om deze zoveel mogelijk uit het water te verwijderen om te zorgen voor een goede waterkwaliteit.

Lelystad, 10 maart 2026

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,
ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,
ir. H.C. Klavers.